

Tuinders in verzet tegen productschappen

Groeiend aantal protestacties van ondernemers tegen verplichte heffingen

Het rommelt aan de basis van corporatistisch Nederland.

Ondernemers maken bezwaar tegen de heffingen van productschappen. Met succes.

Door onze redacteur

HANS VAN DER LUIGT

HAZERSWOUDE, 7 NOV. De chauffeurskantine van Baas Plantenservice in Hazerswoude is volgepakt met boze ondernemers. Open ramen helpen niet om de hitte af te voeren. „Wij betalen per jaar honderdduizend euro aan heffingen aan het Productschap Tuinbouw”, zegt Wil de Jong, een van de eigenaren van deze planthandel. „En ik ben het zat dat anderen ons geld aan hun vriendjes doorgeven.”

Product- en bedrijfsschappen hebben een bijzondere positie in Nederland: opgericht door vakorganisaties, maar door

de wetgever bekleed met overheidsstatus. Dus krijgen alle bedrijven die opereren in een sector met een schap (voornamelijk land- en tuinbouw, visserij en detailhandel) vanzelf een acceptieiro in de bus met een verplichte heffing. Als ze niet betalen, verschijnt de deurwaarder.

Meer en meer ondernemers verzetten zich tegen de heffing. Ze zien de schappen als bureaucratische instituten die alleen nog aan hun eigen voorbestaan denken. De leiding van dit protest ligt bij de Nieuwe Vrije Agrarische Federatie (NVAF). Gisteravond kwamen ruim driehonderd tuinders af op een protestbijeenkomst.

Pauline Smets, Kamerlid voor de PvdA, waagde zich in dit hol van de leeuw om de schappen te verdedigen, ook al erkende ze dat er veranderingen nodig zijn. Na afloop van haar toespraak vroeg een boze ondernemer om de microfoon: „Belasting betaal ik over de winst die ik maak. Maar de heffing van het productschap gaat over mijn

bruto-omzet.” „Ik kan me voorstellen”, antwoordt Smets, „dat dat pijn doet als u verlies lijdt.” In de zaal klinkt hoongelach.

Zo'n 250 miljoen euro halen de zestien product- en bedrijfsschappen jaarlijks op. Het grootste schap is het Productschap Tuinbouw, dat vorig jaar 80 miljoen euro bij tuinders inde. De helft, 39 miljoen, besteedde het aan promotiecampagnes als *Bloemen Houden van Mensen* van het Bloemenbureau Holland. „Met posterijes verkoop je geen bloemen meer”, zegt Wil de Jong, „en als er wel iets extra wordt verkocht, zijn het bloemen van een concurrent in Polen.”

Door de voortschrijdende globalisering zijn de schappen achterhaald, stelt Pieter Hoff, woordvoerder van de NVAF. Bloemen, fruit en groenten gaan tegenwoordig de hele wereld over. Reclame voor bloemen kan net zo goed ten goede komen aan een Israëlische kweker die zijn

spul naar Schiphol laat vliegen. „Bedrijven moeten zelf reclame gaan maken voor hun eigen producten”, zegt Hoff.

De NVAF is een juridisch offensief gestart met bureau M&P/Bakkerberaad. „De heffingsverordeningen van de schappen zitten juridisch heel slecht in elkaar”, zegt Gerrit van Malkenhorst, „en bieden veel handvaten om aan te pakken.”

Stordigheid in werkwijze van de schappen heeft al geleid tot een reparatiewet die gisteren de Eerste Kamer passeerde. De wijziging is een reactie op een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven, dat had bepaald dat verordeningen van schappen zonder de handtekeningen van verschillende ministers geen rechtsgeldigheid hadden. De reparatiewet geeft met terugwerkende kracht tot 1999 rechtskracht aan deze verordeningen.

Deze reparatiewet „stelt niet zoveel voor”, zegt Van Malkenhorst, in de strijd tussen ondernemersschappen. Zijn bu-

reau heeft inmiddels namens maar 400 bedrijven bezwaar aangebracht het Productschap Tuinbouw tegen heffing. „Bij het College van Beroep we nu vijftien zaken lopen. We met het productschap afgesproken ze zaken als voorbeeld worden genomen. Ofwel dat het gelijke gevallen aan afwachting van uitspraken in de beeldzaken.”

In mei begon de NVAF ondernemers te rekruteren voor deze juridische actie. Het bedrijf kan meedoen voor slechts ro. „Het duurde twee maanden we honderd bedrijven bij elkaar te brengen”, zegt Hoff. „Het gaat nu steeds harder. Ook uit hele andere sectoren. Er h zelfs al een visser gemeld die af wi Productschap Vis. „Er komt een aan in ondernemersland”, zegt K Aptrout (VVD), die streeft naar op van alle product- en bedrijfsschap

ders in verzet tegen productschappen toeiend aantal protestacties van ondernemers tegen verplichte heffingen

sis van
and.
bezwaar

succes.

de wergewer bekleed met overheidsstatus. Dus krijgen alle bedrijven die opereren in een sector met een schap (voornamelijk land- en tuinbouw, vissersrij en detailhandel) vanzelf een acceptigro in de bus met een verplichte heffing. Als ze niet beralen, verschijnt de deurwaaier.

Meer en meer ondernemers verzetten zich tegen de heffing. Ze zien de schappen als bureaucratische instituten die alleen nog aan hun eigen voortbestaan denken. De leiding van dit protest ligt bij de Nieuwe Vrije Agrarische Federatie (NVAF). Gisteravond kwamen ruim driehonderd tuinders af op een protestbijeenkomst.

Pauline Smects, Kamerlid voor de PvdA, waagde zich in dit hol van de leeuw om de schappen te verdedigen, ook al erkende ze dat er veranderingen nodig zijn. Na afloop van haar toespraak vroeg een boze ondernemer om de microfoon: „Belasting betaal ik over de winst die ik maak. Maar de heffing van het productschap gaat over mijn

bruto-omzet.“ „Ik kan me voorstellen“, antwoordt Smects, „dat dat pijn doet als u verlies lijdt.“ In de zaal klinkt hoongelach.

Zo'n 250 miljoen euro halen de zestien product- en bedrijfsschappen jaarlijks op. Het grootste schap is het Productschap Tuinbouw, dat vorig jaar 80 miljoen euro bij tuinders inde. De helft, 39 miljoen, besteedde het aan promotiecampagnes als *Bloemen Houden van Mensen* van het Bloemenbureau Holland. „Met posterijes verkoop je geen bloemen meer“, zegt Wil de Jong, „en als er wel iets extra wordt verkocht, zijn het bloemen van een concurrent in Polen.“

Door de voortschrijdende globalisering zijn de schappen achterhaald, stelt Pieter Hoff, woordvoerder van de NVAF. Bloemen, fruit en groenten gaan tegenwoordig de hele wereld over. Reclame voor bloemen kan net zo goed ten goede komen aan een Israëlische kweker die zijn

spul naar Schiphol laat vliegen. „Bedrijven moeten zelf reclame gaan maken voor hun eigen producten“, zegt Hoff.

De NVAF is een juridisch offensief gestart met bureau M&P/Bakkerberaad. „De heffingsverordeningen van de schappen zitten juridisch heel slecht in elkaar“, zegt Gerrit van Malckenhorst, „en bieden veel handvatten om aan te pakken.“

Stordigheid in werkwijze van de schappen heeft al geleid tot een reparatiewet die de Eerste Kamer passeerde. De wijziging is een reactie op een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven, dat had bepaald dat verordeningen van schappen zonder de handtekeningen van verschillende ministers geen rechtsgeldigheid hadden. De reparatiewet geeft met terugwerkende kracht tot 1999 rechtskracht aan deze verordeningen.

Deze reparatiewet „stelt niet zoveel voor“, zegt Van Malckenhorst, in de strijd tussen ondernemers en schappen. Zijn bu-

reau heeft inmiddels namens meer dan 400 bedrijven bezwaar aangetekend bij het Productschap Tuinbouw tegen de heffing. „Bij het College van Beroep hebben we nu vijftien zaken lopen. We hebben met het productschap afgesproken dat deze zaken als voorbeeld worden genomen. Ofwel dat het gelijke gevallen aanhoudt in afwachting van uitspraken in deze voorbeeldzaken.“

In mei begon de NVAF ondernemers te rekruteren voor deze juridische acties. Elk bedrijf kan meedoen voor slechts 249 euro. „Het duurde twee maanden voordat we honderd bedrijven bij elkaar hadden“, zegt Hoff. „Het gaat nu steeds harder. Gisteren kregen we 24 aanvragen binnen.“ Ook uit hele andere sectoren. Er heeft zich zelfs al een visser gemeld die af wil van het Productschap Vis. „Er komt een opstand aan in ondernemersland“, zegt Kamerlid Aptroot (VVD), die streeft naar opheffing van alle product- en bedrijfsschappen.